Maak korte metten met spyware, dankzij A

Morning-after pil voo

Een gegeven paard moet je niet in de bek zien, maar Ad-aware van Lavasoft doet het toch. De paarden die je gratis krijgt op het internet zouden namelijk wel eens Trojaanse paarden met een geheime missie kunnen zijn. Onschuldig ogende programmaatjes smokkelen vaak allerlei spionagesoftware in je computer! En eens het programma op je pc staat, is het te laat. Of toch bijna.

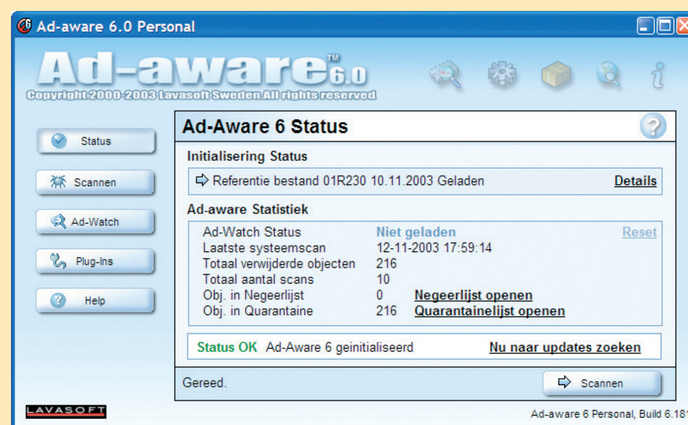
Ad-aware versie 6 is een paardenmiddel tegen *spyware* en *adware*. Dat zijn spionageonderdeeltjes die ongevraagd je pc binnendringen terwijl je (gratis) software installeert, of bepaalde websites bezoekt zonder bescherming. Eens ze in je pc zitten, kijken ze mee over je schouder naar wat je zoal op je computer uitspookt, welke sites je bezoekt, waar je on line gaat shoppen, enzovoort. De verzamelde informatie, in het ergste geval inclusief je visakaartgegevens, sturen ze naar marketeers die fout bezig zijn, of erger nog, naar fraudeurs. Het is de 'deal' die je sluit met louche marketingfiguren: jij krijgt gratis software, zij krijgen jouw privacy. Zo zit er vrij hardnekkige spyware in het gratis KaZaA waarmee je mp3's kan uitwisselen. De meest onschuldige spyware zijn de beruchte 'cookies' die bepaalde sites aan je computer voederen. Ad-aware kan alle cookies en 'vreemde' systeembestanden weer uit de buik van je pc halen. Spyware houdt zich trouwens niet alleen op de harde schijf op, maar nestelt zich ook in het échte hart van Windows, het systeemregister. Pittig detail: Ad-aware is ook gratis software, maar zover we weten zonder spyware.

Stap 1
Downloaden en installeren

Je vindt meer informatie over Ad-aware 6 op de site van Lavasoft, op [**www.lavasoftusa.com**]. Het programma zelf vind je onder de link **Downloaden**. Onderaan de pagina kies je een van de locaties voor het 'Volledig installatiepakket'. Je wordt dan doorverwezen naar een speciale downloadsite. Als het installatiebestand op je bureaublad staat, moet je nog even terug naar [**www.lavasoftusa.com**], om het 'Language Pack' op te halen. Daarna start je eerst het installatiepakket, en volg je de installatiewizard. Vervolgens start je het Language Pack, en klaar!

Stap 2
Het statusscherm

Het statusscherm is het eerste scherm dat je te zien krijgt. Je ziet er wanneer je voor het laatst je pc op spyware gecheckt hebt, en welke onderkruipers ('objecten' is nog te beleefd uitgedrukt) er in

Het 'medisch dossier' van je pc, volgens dokter Ad-aware.

totaal al van je pc verwijderd zijn. Als dat aantal na een tijdje de hoogte inschiet, dan weet je dat je veiliger moet gaan surfen (met een firewall?), of wat minder onstuimig moet omspringen met gratis software. Je ziet ook dat Ad-aware niks weggooit: alle objecten worden voorlopig in Quarantaine geplaatst. Zo kan je je pc nog herstellen, mocht Ad-aware toch bestanden verwijderd hebben die het leven van je pc in gevaar brengen. Maar zo'n vaart zal het in principe nooit lopen, wees gerust.

Stap 3
Ad-aware updaten

Omdat spyware net als virussen van dag tot dag evolueert, moet Ad-aware minstens wekelijks een nieuw referentiebestand van internet downloaden. Daarin staan alle nodige gegevens over nieuwe soorten spyware. In principe klik je dus telkens je Ad-aware start een

Ad-aware moet bij elke operatie, of alleszins wekelijks, de laatste informatie downloaden van het internet.

d-aware
r je pc

keer op de link **Nu naar updates zoeken**, onderaan. Ad-aware checkt dan of er een nieuw referentiebestand is. Zo ja, dan wordt het nieuwe bestand - volledig pijnloos - in een wip gedownload en geïnstalleerd. Pas daarna is Ad-aware klaar voor de grote operatie: je ziet 'Status OK: Ad-aware initialized'.

Stap 4
Algemene instellingen

Voor dokter Ad-aware de buik van je pc begint open te snijden, moet je hem eerst nog een aantal instructies doorspelen. Dat moet alleen de eerste keer, en dus niet vóór elke latere scan. Klik bovenaan in het snelmenu op het tweede knopje, **Settings**. In het nieuwe venster klik je links op de knop **Algemeen**. Rechts in het midden van het scherm kan je nu de taalmodule kiezen. Kies voor **Dutch**, en druk onderaan al even op de knop **Opslaan**. Dat werkt makkelijker.
Als je op de groene of rode bolletjes klikt, kan je je keuze maken. Als je een grijs bolletje tegenkomt, dan betekent dit dat de optie enkel beschikbaar is in de betalende versie van Ad-aware. In principe staan deze Algemene opties goed. Je kan ervoor kiezen om Ad-aware altijd samen met Windows te starten, om zo je systeem permanent op spyware te controleren. Voor de gratis versie van Ad-aware is dat echter niet interessant, want die kan toch alleen maar de vuiligheid uit je pc halen nadat het kwaad geschied is.

Jawel, de dokter spreekt ook Nederlands.

Stap 5
Wat wil je scannen?

Over naar het volgende instellingenscherm. Klik aan de linkerkant van het instellingenscherm op **Scannen**. Rechts zie je nu staan **Hier station en map kiezen**. Daarmee bepaal je welke schijven of mappen Ad-aware standaard moet controleren. In principe heb je de meest complete scan als je je harde schijf of schijven aanvinkt, en vervolgens op **Opslaan** klikt. Terug in het instellingenvenster kijk je nog even na of **Scan in ZIP-archief**, **Scan actieve processen** en de andere opties aangevinkt staan. Zo ben je zeker dat dokter Ad-aware je pc grondig zal ontsmetten. Met een druk op de knop **Opslaan** verdwijnt het instellingenscherm.

Welke delen van je systeem moeten standaard gescand worden?

VAKTAAL

Adware: Software die je gratis krijgt op voorwaarde dat je de reclame erbij neemt.

Spyware: Spionagesoftware. De software wordt mee gedownload en kan ongemerkt gegevens (surfgedrag, persoonlijke informatie, IP-adres) verzamelen en doorsturen.

Stap 6
Scanmodus kiezen

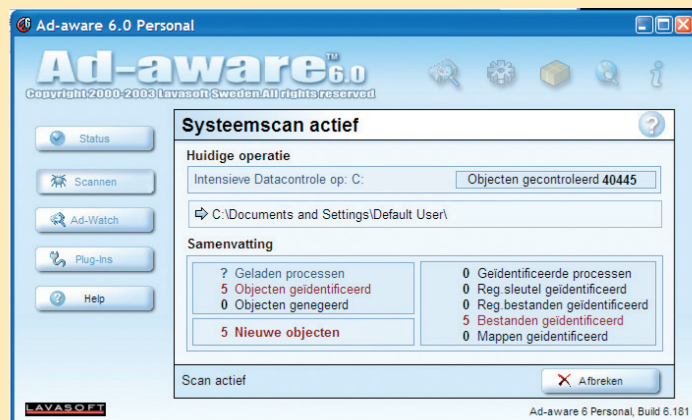
In het hoofdvenster klik je nu links op **SCANNEN**. Aan de rechterkant moet je alleen nog de scanmodus instellen. Die keuze moet je vlak voor elke scan opnieuw maken. Voor een volledige scan heeft de dokter namelijk minimaal een half uurtje nodig, en dus zijn er ook een aantal snellere, maar minder nauwkeurige opties. Als je kiest voor een **SNELLE SYSTEEMCHECK**, kijkt Ad-aware snel even naar je Windows-map, het register en het RAM-geheugen. Het is een soort snelle test om te checken of je pc 'zwanger' is, zeg maar. Met een bolletje voor **STATION/MAP KIEZEN** kan je via de link **KEUZE MAKEN** alleen bepaalde verdachte mappen op je harde schijf laten checken. Maar in principe zet je een bolletje voor **GEBRUIKERSINSTELLINGEN GEBRUIKEN**. Zo gebruik je de scanopties die je daarnet in stap 5 als standaard had ingesteld, en normaal gezien scan je dus de hele harde schijf.

Wil je een snelle zwangerschapstest voor je pc, of meteen een operatie?

Stap 7
De diagnose

Met een druk op de knop **VERDER** begint Ad-aware aan de eerste kijkoperatie, en kan jij rustig in de wachtzaal een kop koffie gaan drinken. Je ziet dat Ad-aware begint met het register, en daarna elk bestand op de harde schijf afloopt. Als de dokter klaar is, hoor je een schrikwekkende biep, en krijg je een eerste overzicht. Links zie je bijvoorbeeld '3 Nieuwe objecten' staan, en rechts zie je wat voor objecten dit zijn.

Dokter Ad-aware doet z'n werk erg grondig.

Meteen na de operatie geeft Ad-aware je al snel even een overzicht van wat er gebeurd is.

Stap 8
De ontsmetting

Klik nu op de knop **VERDER**. In het resultaatvenster zie je een lijst met alle objecten. Klik met de rechtermuisknop op een van de objecten, en kies in het snelmenuutje voor **ALLE OBJECTEN SELECTEREN**. Ga voor alle zekerheid nog even de lijst na om te zien of Ad-aware geen bestanden in de verdachtenlijst gestopt heeft waarvan jij zeker weet dat ze clean zijn. Als dat gebeurd is, klik je onderaan weer op **VERDER** en nog eens op **OK**. Ad-aware plaatst nu alle objecten in quarantaine. Dat betekent dat ze hun spionagewerk in je pc niet meer kunnen verderzetten, maar toch nog niet definitief gewist werden. Als je zo meteen merkt dat je pc niet meer zo vlot werkt, dan heeft Ad-aware misschien net iets te enthousiast objecten gewist. In dat geval kan je in het statusvenster van Ad-aware klikken op de link **QUARANTAINELIJST OPENEN**, en de onschuldige objecten recupereren. Als je pc goed blijkt te werken, dan kan je bij een volgende operatiebeurt eventueel de Quarantainelijst wissen, al hoeft dat dus niet per se om je pc weer een lekker clean gevoel te geven. Veel succes, hou het veilig, enneh... zet 'm op!

Het rapport van de zuster: vink zelf de items aan die je liever kwijt wilt dan rijk bent...

– Bart Goossens –